C/2025/6258

19.12.2025

P10_TA(2025)0128

Gennemførelsesrapport om genopretnings- og resiliensfaciliteten

Europa-Parlamentets beslutning af 18. juni 2025 om gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten (2024/2085(INI))

(C/2025/6258)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til artikel 175 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten ([1]) (forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF ([2]) (REPowerEU-forordningen),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget ([3]) (forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet),

— der henviser til Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/765 af 29. februar 2024 om ændring af forordning (EU, Euratom) 2020/2093 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 ([4]) (FFR-forordningen),

— der henviser til den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, herunder en køreplan hen imod indførelse af nye egne indtægter ([5]),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509 af 23. september 2024 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget ([6]) (finansforordningen),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 af 29. februar 2024 om oprettelse af platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) og ændring af direktiv 2003/87/EF samt forordning (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 og (EU) 2021/241 ([7]),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([8]),

— der henviser til sin beslutning af 23. juni 2022 om gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten ([9]),

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 22. juli 2024 med titlen »Vejledning om genopretnings- og resiliensplaner« ([10]),

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 21. februar 2024 om styrkelse af EU gennem ambitiøse reformer og investeringer (COM(2024)0082),

([1]) EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
([2]) EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.
([3]) EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
([4]) EUT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
([5]) EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 28.
([6]) EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
([7]) EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
([8]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([9]) EUT C 32 af 27.1.2023, s. 42.
([10]) EUT C, C/2024/4618, 22.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4618/oj.

— der henviser til Kommissionens tredje årlige rapport af 10. oktober 2024 om gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten (COM(2024)0474),

— der henviser til Den Europæiske Revisionsrets årsberetning af 10. oktober 2024 om budgetgennemførelsen i regnskabsåret 2023, med institutionernes svar,

— der henviser til Revisionsrettens særberetning 13/2024 af 2. september 2024 med titlen »Absorption af midler fra genopretnings- og resiliensfaciliteten – Fremskridt med visse forsinkelser og risici med hensyn til afslutningen af foranstaltningerne og dermed opfyldelsen af facilitetens mål«, Revisionsrettens særberetning 14/2024 af 11. september 2024 med titlen »Grøn omstilling – Bidraget fra genopretnings- og resiliensfaciliteten er uklart« og Revisionsrettens særberetning 22/2024 af 21. oktober 2024 med titlen »Dobbeltfinansiering fra EU-budgettet – Kontrolsystemerne mangler væsentlige elementer til at afbøde den øgede risiko ved genopretnings- og resiliensfaciliteten model for finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger«,

— der henviser til undersøgelsen fra december 2023 til støtte for midtvejsevalueringen af genopretnings- og resiliensfaciliteten,

— der henviser til Den Europæiske Anklagemyndigheds (EPPO's) årsrapport for 2024, som blev offentliggjort den 3. marts 2025,

— der henviser til Mario Draghis rapport fra september 2024 med titlen »The future of European competitiveness« (Fremtiden for Europas konkurrenceevne) (Draghirapporten),

— der henviser til Regionsudvalgets udtalelse af 8. oktober 2024 med titlen »Midtvejsevaluering af den europæiske genopretningsplan efter covid-19 (genopretnings- og resiliensfaciliteten)« ([11]),

— der henviser til de oplysninger, der er offentliggjort på resultattavlen for genopretning og resiliens,

— der henviser til arbejdsdokumentet af 20. november 2024 fra Kommissionens tjenestegrene om tildelings- og miljøredegørelsesrapport om grønne NGEU-obligationer 2024 (SWD(2024)0275),

— der henviser til sin interne forskning, sin dybdegående analyse og sine briefinger om facilitetens gennemførelse ([12]),

— der henviser til sin beslutning af 18. januar 2024 om situationen i Ungarn og indefrosne EU-midler ([13]),

— der henviser til forretningsordenens artikel 55 og til artikel 1, stk. 1, litra e), i og bilag 3 til Formandskonferencens afgørelse af 12. december 2002 om proceduren for tilladelse til at udarbejde initiativbetænkninger,

— der henviser til udtalelser fra Budgetkontroludvalget, Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender, Udvalget om Miljø, Klima og Fødevaresikkerhed og Transport- og Turismeudvalget,

— der henviser til de fælles drøftelser mellem Budgetudvalget og Økonomi- og Valutaudvalget, jf. forretningsordenens artikel 59,

— der henviser til betænkning fra Budgetudvalget og Økonomi- og Valutaudvalget (A10-0098/2025),

A. der henviser til, at genopretnings- og resiliensfaciliteten blev oprettet for at gøre de europæiske økonomier og samfund mere bæredygtige, modstandsdygtige og bedre forberedt i lyset af de usædvanligt voldsomme kriser i 2019 og 2022 ved at støtte medlemsstaterne i at finansiere strategiske investeringer og gennemføre reformer;

B. der henviser til, at reformer og investeringer gennem faciliteten medvirker til at gøre EU mere modstandsdygtigt og mindre afhængigt ved at diversificere de vigtigste forsyningskæder og derved styrke EU's strategiske autonomi; der henviser til, at reformer og investeringer gennem faciliteten også skaber europæisk merværdi;

C. minder om, at faciliteten og andre EU-fonde, heriblandt det europæiske instrument for midlertidig støtte til mindskelse af risiciene for arbejdsløshed i en nødsituation, har bidraget til at beskytte arbejdsmarkederne mod risikoen for langsigtede skader forårsaget af det dobbelte økonomiske slag fra pandemien og energikrisen;

([11]) EUT C, C/2024/7057, 4.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7057/oj.
([12]) Europa-Parlamentet, Think Tank, https://www.europarl.europa.eu/thinktank/da/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01/07/2019&endDate=&sort=RELEVANCE.
([13]) EUT C, C/2024/5742, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5742/oj.

D. der henviser til, at udgifterne under faciliteten falder uden for lofterne i den flerårige finansielle ramme (FFR), og at låneprovenuet udgør eksterne formålsbestemte indtægter; der henviser til, at Parlamentet beklager, at låneprovenuet ikke er en del af budgetproceduren; der henviser til, at borgerne på grundlag af finansforordningens gennemsigtighedsprincip bør vide, hvordan og til hvilket formål midler anvendes af EU;

E. der henviser til, at de manglende fremskridt med hensyn til indførelsen af nye egne indtægter i EU og behovet for at sikre bæredygtigheden af EU's tilbagebetalingsplan betyder, at en klar og pålidelig langsigtet finansieringsstrategi er afgørende for at opfylde tilbagebetalingsforpligtelserne uden at gennemtvinge vanskelige afvejninger i EU-budgettet, der kan underminere fremtidige investeringer og politiske prioriteter; der henviser til, at yderligere drøftelser og konkrete finansielle løsninger vil være nødvendige for at sikre den langsigtede levedygtighed af EU's gældstilbagebetalingsplan;

F. der henviser til, at låneomkostningerne for NextGenerationEU (NGEU) skal afholdes over EU-budgettet, og at de faktiske omkostninger langt overstiger fremskrivningerne fra 2020 som følge af høje rentesatser; der henviser til, at de samlede omkostninger til tilbagebetaling af NGEU-kapital og renter forventes at beløbe sig til 25-30 mia. EUR om året fra 2028, hvilket svarer til 15-20 % af det årlige budget for 2025; der henviser til, at Parlamentet har insisteret på, at refinansieringsomkostningerne placeres ud over FFR-lofterne; der henviser til, at der under revisionen af FFR i 2024 blev indført en »kaskademekanisme« i tre trin, herunder et nyt særligt EURI-instrument, for at dække de betydelige omkostningsoverskridelser forårsaget af NGEU-låntagning, som er forbundet med store ændringer af markedsvilkårene; der henviser til, at man under budgetproceduren for 2025 nåede til enighed om at følge et årligt 50/50-benchmark, som består i at finansiere omkostningsoverskridelser gennem lige dele frigørelsesdelen i det særlige EURI-instrument og fleksibilitetsinstrumentet;

G. der henviser til, at de obligationer, der udstedes for at finansiere faciliteten, skal tilbagebetales på en måde, der sikrer en regelmæssig og forudsigelig nedbringelse af forpligtelserne senest i 2058; der henviser til, at Rådet endnu ikke har vedtaget den tilpassede kurv af nye egne indtægter, som Kommissionen har foreslået, hvilket giver anledning til betænkeligheder med hensyn til bæredygtigheden af tilbagebetalingen af NGEU-gæld;

H. der henviser til, at den sociale dimension er et afgørende aspekt af faciliteten, idet den bidrager til opadgående økonomisk og social konvergens, genopretter og fremmer bæredygtig vækst og fremmer skabelse af beskæftigelse af høj kvalitet;

I. der henviser til, at faciliteten bør bidrage til at finansiere foranstaltninger til bl.a. at styrke medlemsstaternes modstandsevne over for klimakatastrofer og forbedre tilpasningen til klimaforandringer; der henviser til, at medlemsstaterne bør foretage behørige konsekvensanalyser af foranstaltninger og udveksle bedste praksis om gennemførelsen af princippet om ikke at gøre væsentlig skade;

J. der henviser til, at faciliteten spiller en vigtig rolle med hensyn til at støtte investeringer og reformer inden for bæredygtig mobilitet, intelligent transportinfrastruktur, alternative brændstoffer og digitale mobilitetsløsninger og dermed forbedre konnektiviteten og effektiviteten i hele EU; der henviser til, at det er beklageligt, at kun få medlemsstater har valgt at anvende faciliteten til at støtte investeringer, navnlig i infrastruktur for højhastighedstog og vandveje, der har til formål at udvikle europæiske korridorer, på trods af at der tilskyndes til grænseoverskridende projekter og flerlandeprojekter; der henviser til, at det er afgørende at øge investeringerne i transportinfrastruktur, navnlig i underforsynede regioner, for at forbedre konnektiviteten, støtte den regionale samhørighed og bidrage til den grønne omstilling;

K. der henviser til, at medlemsstaterne pr. 31. december 2024 havde indgivet 95 betalingsanmodninger, og at udbetalingerne fra faciliteten inklusive forfinansiering beløb sig til 197,46 mia. EUR i tilskud (55 % af den samlede tilskudsramme) og 108,68 mia. EUR i lån (37 % af den samlede låneramme); der henviser til, at tre medlemsstater allerede har modtaget deres femte betaling, mens én medlemsstat ikke har modtaget nogen midler fra faciliteten; der henviser til, at alle medlemsstaterne har revideret deres nationale planer mindst én gang; der henviser til, at 28 % af milepælene og målene er blevet opfyldt på tilfredsstillende vis, og at Kommissionen har gjort brug af muligheden for delvist at suspendere betalinger i tilfælde, hvor nogle milepæle og mål, der er knyttet til en betalingsanmodning, blev anset for ikke at være opfyldt på tilfredsstillende vis; der henviser til, at forsinkelser i gennemførelsen af planlagte reformer og investeringer, navnlig i social infrastruktur og offentlige tjenester, kan føre til en underudnyttelse af de disponible ressourcer og dermed mindske den forventede indvirkning på den økonomiske vækst, beskæftigelsen og den sociale samhørighed;

L. der henviser til, at Revisionsretten har konstateret forskellige mangler ved faciliteten, navnlig med hensyn til dens udformning, gennemsigtighed og rapportering, risikoen for dobbeltfinansiering og gennemførelsen af foranstaltninger til den grønne og den digitale omstilling;

M. der henviser til, at resultater ifølge Revisionsretten er et mål for, hvor godt en EU-finansieret foranstaltning, et EU-finansieret projekt eller et EU-finansieret program har opfyldt sine mål og giver værdi for pengene; der derudover henviser til, at finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger, ikke i sig selv gør et instrument resultatbaseret;

N. der henviser til, at det er afgørende med solide revisions- og kontrolsystemer for at beskytte EU's finansielle interesser gennem hele facilitetens livscyklus; der henviser til, at de milepæle, der almindeligvis kaldes »supermilepæle«, og som navnlig vedrører retsstatsprincippet, skulle være opfyldt, før der kunne foretages udbetalinger under faciliteten;

O. der henviser til, at forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten henviser til facilitetens »resultatbaserede karakter«, men ikke definerer »resultater«; der henviser til, at facilitetens resultater bør knyttes til principperne for forsvarlig økonomisk forvaltning og bør måle, hvor godt en EU-finansieret foranstaltning, et EU-finansieret projekt eller et EU-finansieret program har opfyldt sine mål og givet værdi for pengene;

P. der henviser til, at en effektiv demokratisk kontrol og parlamentarisk kontrol med facilitetens gennemførelse kræver fuld inddragelse af Parlamentet og hensyntagen til alle dets henstillinger i alle faser;

Q. der henviser til, at Kommissionen skal forelægge en uafhængig efterfølgende evalueringsrapport om facilitetens gennemførelse senest den 31. december 2028, som skal omfatte en vurdering af, i hvilket omfang målene er nået, effektiviteten af ressourceudnyttelsen og den europæiske merværdi, en overordnet vurdering af faciliteten samt oplysninger om dens indvirkning på lang sigt;

R. der henviser til, at formålet med denne betænkning er at overvåge gennemførelsen af faciliteten i overensstemmelse med Europa-Parlamentets rolle som fastsat i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten ved at påpege fordele og mangler ved faciliteten, samtidig med at der trækkes på erfaringerne fra dens gennemførelse;

Styrkelse af Europas sociale og økonomiske modstandsdygtighed

1. fremhæver, at faciliteten er et enestående solidaritetsinstrument over for to kriser uden fortilfælde og udgør en hjørnesten i NGEU-instrumentet, som udløber i 2026; understreger vigtigheden af at tage ved lære af dens gennemførelse i forbindelse med den kommende FFR, herunder med hensyn til gennemsigtighed, rapportering og ensartet måling af resultater; fremhæver den stabiliserende virkning, som faciliteten har for medlemsstaterne i en tid med stor økonomisk usikkerhed, da den afbøder negative økonomiske og sociale konsekvenser og støtter regeringerne ved at bidrage til gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, ved at fremme økonomisk genopretning, konkurrenceevne, modstandsdygtighed og innovation og ved at understøtte den grønne og den digitale omstilling;

2. fremhæver den vigtige rolle, som faciliteten spiller for at forhindre fragmentering af det indre marked og en yderligere uddybning af de makroøkonomiske forskelle, fremme social og territorial samhørighed ved at tilvejebringe makroøkonomisk stabilisering og skabe sikkerhed for de finansielle markeder ved at forbedre investorernes tillid i turbulente tider og derved mindske afkastdifferencer;

3. glæder sig over, at faciliteten er et engangsinstrument, der giver et supplerende finanspolitisk råderum, som har bidraget til at forhindre betydelige økonomiske og sociale forskelle mellem medlemsstater med forskelligt finanspolitisk råderum; fremhæver, at Kommissionen har konstateret, at faciliteten har ført til en vedvarende stigning i investeringer i hele EU, og at Kommissionen forventer, at faciliteten vil have en varig indvirkning i hele EU efter 2026 i kraft af dens synergier med andre EU-fonde; er imidlertid bekymret over, at facilitetens udløb i 2026 medfører en betydelig risiko for et markant fald i de offentlige investeringer i fælles europæiske prioriteter;

4. minder om, at den nuværende FFR og faciliteten tilsammen beløber sig til næsten 2 bio. EUR i programmeringsperioden 2021-2027, men påpeger, at de høje inflationsrater og de dermed forbundne øgede omkostninger til varer og tjenesteydelser har reduceret den nuværende værdi af de aftalte europæiske udgifter i nominelle tal;

5. noterer sig Kommissionens prognose i 2024 vedrørende potentialet for NGEU's indvirkning på EU's reale bruttonationalprodukt (BNP) frem til udgangen af 2026, som er betydeligt lavere end Kommissionens simulation fra 2020 (1,4 % sammenlignet med 2,3 %), hvilket delvis skyldes ugunstige økonomiske og geopolitiske forhold, og noterer sig vurderingen af, at NGEU kan føre til en betragtelig kortvarig stigning i beskæftigelsen i EU på op til 0,8 %; bemærker, at de langsigtede fordele ved faciliteten for BNP sandsynligvis vil være op til tre til seks gange større end de indgåede budgetmæssige forpligtelser afhængigt af produktivitetseffekterne af investeringerne under faciliteten og en omhyggelig gennemførelse af reformer og investeringer;

6. fremhæver, hvor vanskeligt det er at sætte tal på den præcise sociale og økonomiske indvirkning af faciliteten, da virkningen af reformer og investeringer først bliver tydelig efter et stykke tid; understreger behovet for yderligere uafhængige evalueringer for at vurdere den faktiske virkning af reformer og investeringer og for yderligere forbedringer af den underliggende metode; noterer sig Kommissionens vurdering, at ca. halvdelen af den forventede stigning i de offentlige investeringer mellem 2019 og 2025 er knyttet til investeringer, der finansieres over EU-budgettet, navnlig gennem faciliteten, men bemærker, at nogle investeringer endnu ikke har haft målbare virkninger;

7. bemærker, at faciliteten har skabt incitamenter til at gennemføre visse reformer, som indgår i de landespecifikke henstillinger, der er blevet fremsat i forbindelse med det europæiske semester, gennem medtagelsen af sådanne reformer i de nationale planer; understreger, at der har været et kvalitativt spring fremad med hensyn til overvågningen af facilitetens gennemførelse; minder om, at resultattavlen for genopretning og resiliens bruges til at overvåge fremskridt hen imod milepæle og mål samt overholdelsen af horisontale principper, navnlig de seks søjler, dvs. den grønne omstilling, den digitale omstilling, intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst (herunder økonomisk samhørighed, beskæftigelse, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation samt et velfungerende indre marked med stærke små og mellemstore virksomheder (SMV'er)), social og territorial samhørighed, sundhed, økonomisk, social og institutionel modstandsdygtighed med henblik på bl.a. at øge kriseberedskabet og krisehåndteringskapaciteten samt politikker for den næste generation, børn og unge, f.eks. uddannelse og færdigheder; fremhæver, at den samlede efterlevelse af landespecifikke henstillinger, der er fremsat i forbindelse med det europæiske semester, stadig er lav og endda er faldet;

8. fremhæver, at det sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for en forlængelse af tilpasningsperioden, i forbindelse med den nye ramme for økonomisk styring bør være i overensstemmelse med forpligtelserne i de godkendte nationale planer i løbet af anvendelsesperioden for faciliteten og partnerskabsaftalen i henhold til forordningen om fælles bestemmelser ([14]); bemærker, at de fem medlemsstater, der havde anmodet om en forlængelse af tilpasningsperioden den 31. december 2024, til dels henviste til de reformer og investeringer, der allerede var blevet godkendt under faciliteten, som begrundelse for forlængelsen; noterer sig, at de fleste medlemsstater har medtaget oplysninger om, hvorvidt de reformer og investeringer, der indgår i de mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag, er forbundet med faciliteten;

9. glæder sig over, at faciliteten yder støtte til både reformer og investeringer i medlemsstaterne, men bemærker med bekymring, at den korte tidsramme for den resterende gennemførelse af faciliteten medfører udfordringer for gennemførelsen af centrale reformer og omfattende investeringer, der skal afsluttes hen imod facilitetens udløb, og for den rettidige opfyldelse af de 70 % af milepælene og målene, der endnu ikke er nået;

10. minder om, at udgifter under faciliteten ikke bør erstatte tilbagevendende nationale budgetudgifter, medmindre dette er behørigt begrundet, og de bør overholde additionalitetsprincippet i forbindelse med EU-finansiering; insisterer på, at en konsekvent, bæredygtig og verificérbar gennemførelse af princippet om ikkegentagelse sammen med en orientering mod klart afgrænsede europæiske mål for reformer og investeringer er afgørende for at sikre additionalitet og den langvarige virkning af yderligere EU-midler; minder om behovet for at overholde dette princip og opfordrer kraftigt til ikke at fortrænge eller erstatte samhørighedspolitikken med faciliteten eller andre midlertidige instrumenter, eftersom samhørighedspolitikken fortsat er afgørende for langsigtet bæredygtig territorial samhørighed og konvergens;

11. fremhæver, at prioriteringen af gennemførelsen af faciliteten, manglen på administrativ kapacitet i mange medlemsstater samt udfordringer forbundet med de globale forsyningskæder har medvirket til en forsinkelse i gennemførelsen af samhørighedspolitikken; opfordrer i denne forbindelse Kommissionen til at foretage en omfattende vurdering af facilitetens indvirkning på andre finansielle instrumenter og offentlige investeringer, teknisk støtte og medlemsstaternes administrative kapacitet og absorptionskapacitet;

12. minder om, at REPowerEU-revisionen som reaktion på Ruslands angrebskrig mod Ukraine bidrager til Europas energisikkerhed ved at reducere dets afhængighed af fossile brændstoffer, diversificere dets energiforsyninger, investere i europæiske ressourcer og europæisk infrastruktur, bekæmpe energifattigdom og investere i energibesparelser og -effektivitet i alle sektorer, herunder transportsektoren; fremhæver, at der gennem REPowerEU

([14]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

blev stillet yderligere 20 mia. EUR i tilskud til rådighed i 2023, heraf 8 mia. EUR gennem fremrykning af kvoter i emissionshandelssystemet og 12 mia. EUR fra Innovationsfonden; fremhæver de positive resultater, som Parlamentet har opnået i forhandlinger, navnlig med hensyn til bestemmelserne om genopfyldning af Innovationsfonden, finansieringsmålet på 30 % for grænseoverskridende projekter, fokus på investeringer til bekæmpelse af energifattigdom for sårbare husstande, SMV'er og mikrovirksomheder samt fleksibel anvendelse af uudnyttede samhørighedsmidler fra FFR for 2014-2020 og op til 7,5 % af de nationale tildelinger under FFR for 2021-2027;

13. minder om sin opfordring til at fokusere interventioner under faciliteten på foranstaltninger med europæisk merværdi og beklager derfor manglen på levedygtige grænseoverskridende foranstaltninger eller flerlandeforanstaltninger, herunder infrastrukturprojekter med dobbelt anvendelse vedrørende højhastighedsjernbanelinjer og bæredygtig mobilitet, som er væsentlige for at færdiggøre TEN-T-nettet, og den dermed forbundne risiko for gennationalisering af finansieringsmidler; bemærker, at de vidtspændende mål for faciliteten har bidraget til dette ved at gøre det muligt at medtage en bred vifte af projekter med et nationalt fokus under dens kompetenceområde;

14. fremhæver ændringen af artikel 27 i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten gennem REPowerEU, som i væsentlig grad styrkede facilitetens grænseoverskridende dimension og flerlandedimension ved at tilskynde medlemsstaterne til at ændre deres nationale planer for at tilføje REPowerEU-kapitler, herunder et udgiftsmål på mindst 30 % for sådanne foranstaltninger for at sikre EU's energiuafhængighed; er bekymret over den brede fortolkning, som Kommissionen har anlagt, og som gør det muligt ved enhver reduktion af energiefterspørgslen (på nationalt plan) at argumentere for en grænseoverskridende dimension og flerlandedimension;

15. glæder sig over muligheden for at bruge midler fra faciliteten til at bidrage til målene for platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) ved at støtte investeringer i kritisk teknologi i EU for at styrke dets industrielle konkurrenceevne; bemærker, at ingen medlemsstater hidtil har gjort brug af muligheden for at medtage et yderligere kontantbidrag til STEP-målene i deres nationale planer via medlemsstatssegmentet under InvestEU; minder om, at medlemsstaterne stadig kan ændre deres nationale planer i den henseende; forventer, at revisionsprocesserne gøres effektive, strømlinede og enkle, navnlig i betragtning af den endelige frist i 2026, den nuværende geopolitiske kontekst og behovet for at investere i europæisk forsvarskapacitet;

16. minder om, at princippet om ikke at gøre væsentlig skade finder anvendelse på alle reformer og investeringer, der støttes gennem faciliteten, dog med en målrettet undtagelse under REPowerEU for energiinfrastruktur og -faciliteter, der er nødvendige for at opfylde umiddelbare forsyningssikkerhedsmæssige behov; tilskynder Kommissionen til at vurdere gennemførligheden af en mere ensartet fortolkning af princippet om ikke at gøre væsentlig skade mellem faciliteten og EU-klassificeringssystemet for bæredygtige aktiviteter, samtidig med at der tages hensyn til de særlige karakteristika ved faciliteten som et program baseret på offentlige udgifter;

Finansielle aspekter ved faciliteten

17. understreger, at faciliteten er det første vigtige resultatbaserede instrument på EU-plan, som udelukkende er baseret på finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger; minder om, at artikel 8 i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten fastsætter, at faciliteten gennemføres af Kommissionen ved direkte forvaltning i overensstemmelse med de relevante regler, der er vedtaget i henhold til artikel 322 i TEUF, navnlig finansforordningen og forordningen om konditionalitet; beklager, at Rådet ikke nåede til enighed om at medtage specifikke regler i finansforordningen til at imødegå risiciene ved denne gennemførelsesmodel, f.eks. dobbeltfinansiering, mener, at finansforordningens bestemmelser bør finde fuld anvendelse på fremtidige instrumenter baseret på finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger, herunder for så vidt angår bøder, straffe og sanktioner;

18. bemærker, at kun 13 medlemsstater har anmodet om lån, og at 92 mia. EUR af de 385,8 mia. EUR, der er til rådighed, vil forblive uudnyttede, eftersom der ikke var indgået forpligtelser for dette beløb ved fristen den 31. december 2023; noterer sig, at lån var attraktive for medlemsstater, der oplevede højere låneomkostninger på de finansielle markeder, eller som søgte at kompensere for en reduktion i tilskud fra faciliteten; påpeger, at nogle medlemsstater har gjort begrænset brug af lån gennem faciliteten, enten på grund af stærke budgetstillinger eller af administrative hensyn; opfordrer Kommissionen til at analysere årsagerne til den lave udnyttelse i nogle medlemsstater og tage hensyn til disse resultater ved udformningen af EU's fremtidige finansielle instrumenter; bemærker med bekymring, at de nationale finansielle instrumenter til at gennemføre de nationale planer ikke er blevet tilstrækkeligt offentliggjort, hvilket har ført til begrænset bevidsthed og udbredelse blandt potentielle støttemodtagere; mener, at det er nødvendigt med en politisk drøftelse om anvendelsen af ubrugte midler i lyset af stramme offentlige budgetter og EU's presserende strategiske prioriteter; opfordrer til en vurdering af, hvordan og på hvilke betingelser uudnyttede midler fra faciliteten kan omdirigeres for at styrke Europas konkurrenceevne, modstandsdygtighed, forsvar og sociale, økonomiske og territoriale samhørighed, navnlig gennem investeringer i digitale og grønne teknologier, der er i overensstemmelse med facilitetens oprindelige formål;

19. minder om den retlige forpligtelse til at sikre fuld tilbagebetaling af NGEU-udgifter senest pr. 31. december 2058; minder Rådet og Kommissionen om deres retlige forpligtelse i henhold til den interinstitutionelle aftale fra 2020 til at sikre en holdbar fremgangsmåde til refinansiering af NGEU-gæld, herunder gennem et tilstrækkeligt provenu fra nye egne indtægter, der indføres efter 2021, uden nogen unødig reduktion i programudgifter eller investeringsinstrumenter under FFR; beklager dybt de manglende fremskridt i så henseende, som giver anledning til bekymring over bæredygtigheden af tilbagebetalingen af NGEU-gæld, og opfordrer indtrængende Rådet til i al hast at vedtage nye egne indtægter; opfordrer endvidere indtrængende Kommissionen til at fortsætte bestræbelserne på at fastlægge yderligere egentlige nye egne indtægter ud over den interinstitutionelle aftale og i tilknytning til EU's politikker med henblik på at dække de store udgiftsbehov, der er forbundet med finansieringen af nye prioriteter og tilbagebetalingen af NGEU-gæld;

20. bemærker med bekymring Kommissionens skøn om, at de samlede omkostninger til tilbagebetaling af NGEU-kapital og renter forventes at beløbe sig til ca. 25-30 mia. EUR om året fra 2028, hvilket svarer til 15-20 % af det årlige budget for 2025; minder om, at det var nødvendigt at anvende særlige instrumenter i de sidste tre budgetprocedurer for at dække omkostningerne ved EURI-instrumentet; fremhæver, at den betydelige stigning i finansieringsomkostningerne lægger pres på det fremtidige EU-budget og begrænser evnen til at reagere på fremtidige udfordringer;

21. noterer sig Kommissionens mål om at finansiere op til 30 % af NGEU-omkostningerne ved at udstede grønne obligationer; bemærker, at Kommissionen pr. 31. december 2024 havde udstedt europæiske grønne obligationer til en værdi af 68,2 mia. EUR;

Udformning og gennemførelse af de nationale planer

22. bemærker, at 47 % af de tilgængelige midler fra faciliteten var blevet udbetalt pr. 31. december 2024, mens udbetalingen af tilskud og lån var på henholdsvis 55 % og 37 %, hvilket har medført, at en stor andel af foranstaltningerne stadig mangler at blive fuldført i 2025 og 2026; er imidlertid bekymret over Revisionsrettens konstatering af, at kun 50 % af de udbetalte midler var nået ud til de endelige støttemodtagere i 15 ud af 22 medlemsstater i oktober 2023; opfordrer Kommissionen til at tage behørigt hensyn til Revisionsrettens anbefalinger med henblik på at forbedre funktionen af alle fremtidige resultatbaserede instrumenter svarende til faciliteten, navnlig i forbindelse med en mere målrettet FFR;

23. glæder sig over, at alle medlemsstater har overgået målene for den grønne (37 %) og den digitale omstilling (20 %), idet de gennemsnitlige udgifter til klimamål og digitale mål under faciliteten som helhed var på henholdsvis 42 % og 26 %; bemærker, at Revisionsretten har rejst tvivl om, hvordan gennemførelsen af foranstaltningerne under faciliteten har bidraget til den grønne omstilling, og har anbefalet forbedringer af de metoder, der anvendes til at anslå virkningen af klimarelaterede foranstaltninger; fremhæver, at de samme metodologiske mangler gør sig gældende på tværs af alle facilitetens søjler;

24. bemærker den håndgribelige indvirkning, som faciliteten kan have på sociale mål, idet medlemsstaterne planlægger at bruge ca. 163 mia. EUR; understreger, at sådanne udgifter skal være resultatorienterede og sikre målbare økonomiske og/eller sociale fordele; understreger behovet for at fremskynde investeringer i udvikling af landdistrikter, udkantsområder og områder i den yderste periferi samt isolerede og fjerntliggende områder og inden for økonomisk overkommelige boliger, social beskyttelse og integration af sårbare grupper samt ungdomsbeskæftigelse, hvor udgifterne halter bagefter; opfordrer Kommissionen til inden for rammerne af resultattavlen for genopretning og resiliens at foretage en tilbundsgående evaluering af de projekter og reformer vedrørende uddannelse og unge, som medlemsstaterne har gennemført under faciliteten; beklager den forsinkede gennemførelse af sundhedsmålene i visse medlemsstater, i betragtning af at instrumentet også bør forbedre sundhedssystemernes tilgængelighed og kapacitet, og af vigtige investeringer i social infrastruktur, herunder førskoleundervisnings- og børnepasningsfaciliteter; understreger, at disse forsinkelser, som i nogle tilfælde er forbundet med skiftende budgetprioriteter og reviderede nationale gennemførelsesfrister, risikerer at undergrave opfyldelsen af facilitetens mål for social samhørighed;

25. gentager sin forhandlingsposition om at medtage mål for uddannelse (10 %) og for kulturelle aktiviteter (2 %); tilskynder Kommissionen til at evaluere disse mål som et benchmark i sin vurdering af uddannelsespolitikken i de nationale planer gennem resultattavlen for genopretning og resiliens;

26. observerer, at størstedelen af de nationale planer indeholder et særligt afsnit, hvori der redegøres for, hvordan planen håndterer kønsrelaterede bekymringer og udfordringer; er imidlertid bekymret over, at nogle nationale planer ikke indeholder en redegørelse for, hvordan foranstaltningerne i planerne forventes at bidrage til ligestilling mellem kønnene og lige muligheder for alle, og opfordrer de berørte medlemsstater til straks at tilføje sådanne redegørelser;

27. understreger vigtigheden af reformer, der har fokus på fragmentering af arbejdsmarkedet, fremme af arbejdsvilkår af høj kvalitet, håndtering af lønforskelle, sikring af anstændige levevilkår og styrkelse af den sociale dialog, social beskyttelse og den sociale økonomi;

28. bemærker den håndgribelige indvirkning, som faciliteten kan have på målet om digital omstilling, idet der er afsat 166 mia. EUR til tilsvarende planer; glæder sig over de bidrag, der er ydet under søjlen for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, navnlig med hensyn til konkurrenceevne og støtte til SMV'er; bemærker, at der er behov for at fremskynde investeringer i tværnationalt samarbejde, støtte til konkurrencedygtige virksomheder, der leder innovationsprojekter, og lovændringer til fordel for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, som halter bagefter;

29. understreger, at vellykkede EU-investeringer afhænger af velfungerende kapitalmarkeder; opfordrer medlemsstaterne til at sikre en mere effektiv og rettidig udbetaling af midler, navnlig til SMV'er og unge iværksættere, til at strømline ansøgningsprocedurerne for at forbedre tilgængeligheden og til at gennemføre specifikke foranstaltninger for at yde målrettet støtte, som styrker deres rolle i processen med at skabe intelligent og inklusiv vækst;

30. er bekymret over, at det halter med at nå milepæle og mål i forhold til den vejledende tidsplan i de nationale planer, og at fremskridtene ikke sker i samme tempo i de forskellige medlemsstater; beklager forsinkelsen mellem opfyldelsen af milepæle og mål og gennemførelsen af projekter; fremhæver, at faciliteten kun vil nå sit langsigtede og kortsigtede potentiale, hvis reform- og investeringskomponenterne hver især gennemføres korrekt; glæder sig over, at facilitetens gennemførelse efter en langsom start har taget fart siden anden halvdel af 2023, men at der stadig er betydelige forsinkelser, der berører vigtige reformer og investeringer, og som er blevet tilskrevet forskellige faktorer, herunder revisionerne i forbindelse med medtagelsen af REPowerEU, stigende inflation, den utilstrækkelige administrative kapacitet i medlemsstaterne, navnlig de mindre medlemsstater, usikkerhed med hensyn til de specifikke regler for facilitetens gennemførelse, høje energiomkostninger, forsyningsknaphed og en undervurdering af den tid, der kræves for at gennemføre foranstaltningerne; bemærker, at nogle regeringers udsættelse af centrale gennemførelsesfrister til 2026 giver anledning til bekymring over visse medlemsstaters kapacitet til fuldt ud at udnytte de tildelte midler inden for den fastsatte tidsramme for faciliteten; understreger vigtigheden af at opretholde en realistisk og effektiv tidsplan for gennemførelsen for at forebygge risikoen for ufuldstændige projekter og forspildte muligheder for strukturelle forbedringer; opfordrer Kommissionen til at sikre, at der hurtigst muligt tages hånd om administrative flaskehalse;

31. minder om, at forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten er blevet ændret, ved at der er medtaget et kapitel om REPowerEU; understreger betydningen af REPowerEU-kapitlerne i de nationale planer og opfordrer medlemsstaterne til at prioritere modne projekter og gennemføre deres planer hurtigere, både med hensyn til reformer og investeringer, og om nødvendigt tilpasse planerne i overensstemmelse med facilitetens mål, men uden at svække planernes overordnede balance eller ambitionsniveau, således at der kan reageres på udfordringer, som opstår som følge af geopolitiske begivenheder, og der kan tages højde for de konkrete forhold på stedet;

32. fremhæver, at faciliteten kan bidrage til at afbøde virkningerne af den aktuelle boligkrise, der plager hele EU; beklager, at nogle medlemsstater ikke gjorde brug af denne mulighed, og understreger betydningen for medlemsstaterne af at fremskynde investeringer i tilgængelige og økonomisk overkommelige boliger;

33. fremhæver den rolle, som »supermilepæle« spiller med hensyn til at beskytte EU's finansielle interesser mod utilstrækkelige retsstatsforhold og i at sikre en fuld gennemførelse af kravene i artikel 22 i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten; glæder sig over, at alle medlemsstaterne undtagen én på tilfredsstillende vis har nået deres »supermilepæle«; minder om, at Kommissionen skal inddrive enhver forfinansiering, der ikke er blevet modregnet i regelmæssige betalingsanmodninger, inden udløbet af faciliteten;

34. bemærker den store administrative byrde og kompleksitet, som faciliteten fører med sig; understreger, at der kræves en betydelig indsats på nationalt plan for at gennemføre faciliteten parallelt med strukturfondene; bemærker, at det efterspørgselsbaserede instrument for teknisk støtte mellem 2021 og 2024 støttede over 500 reformer forbundet med faciliteten i medlemsstaterne, som direkte eller indirekte vedrørte udarbejdelse, ændring, revision og gennemførelse af de nationale planer; noterer sig Kommissionens vejledning fra juli 2024 med forenklinger og præciseringer, som skulle strømline gennemførelsen af faciliteten, men forventer, at Kommissionen følger hurtigt op på sit løfte om at reducere den administrative byrde med 25 %; opfordrer indtrængende Kommissionen til at yde klar og målrettet teknisk støtte til medlemsstaternes indsats for at udvikle en effektiv administrativ kapacitet til at gennemføre milepælene og målene; opfordrer Kommissionen til at mindske kompleksiteten af EU's regler for offentlige indkøb, som finder anvendelse på kontrakter af højere værdi;

35. udtrykker bekymring over kompleksiteten af ansøgningsprocedurerne for finansiering fra faciliteten, navnlig for SMV'er og ikkestatslige organisationer, som må forlade sig på eksterne konsulentydelser selv vedrørende små tilskud; understreger, at sådanne bureaukratiske hindringer er i strid med de oprindelige mål for faciliteten, som havde til formål at yde hurtig og direkte finansiel støtte; opfordrer til en hurtig forenkling af ansøgnings- og rapporteringskravene, navnlig for mindre støttemodtagere, for at maksimere udnyttelsen og virkningen af midlerne og bistå deres bidrag til den grønne og den digitale omstilling;

36. mener, at forsinkelser i gennemførelsen fremhæver risikoen for, at foranstaltninger, hvortil der er udbetalt facilitetsmidler, ikke vil være afsluttet inden betalingsfristen i 2026; glæder sig over Kommissionens erklæring i forbindelse med dialogen om genopretning og resiliens af 16. september 2024 om, at den ikke vil refundere ugennemførte projekter; anser det for en ulempe, at midler fra faciliteten, der er udbetalt til milepæle og mål, der vurderes at være opfyldt, ikke kan inddrives, hvis relaterede foranstaltninger i sidste ende ikke gennemføres; opfordrer Kommissionen til at tage hensyn til Revisionsrettens anbefalinger i den forbindelse og til i samarbejde med medlemsstaterne at vurdere de foranstaltninger, som der er størst risiko for ikke vil være gennemført pr. 31. august 2026; understreger betydningen af at føre tilsyn med disse foranstaltninger, tilsikre rettidig opfølgning og arbejde hen imod løsninger til at overvinde forsinkelser;

37. bemærker med bekymring, at den resterende tidsramme for gennemførelsen af faciliteten er for kort til gennemførelsen af mange innovative projekter; bemærker endvidere, at innovative projekter pr. definition er vanskeligere at planlægge og mere tilbøjelige til at støde på hindringer under gennemførelsen, hvilket gør dem uegnede til facilitetens strenge tidsfrister; opfordrer indtrængende Kommissionen til fremover at oprette programmer, der er tilstrækkeligt fleksible til at give passende svar på skiftende omstændigheder og samtidig sikre en vis forudsigelighed;

38. bemærker, at nogle milepæle og mål muligvis ikke længere kan nås på grund af objektive omstændigheder; understreger, at eventuelle revisioner af de nationale planer bør foretages i overensstemmelse med forordningen om faciliteten, herunder med gældende frister, og bør ikke indebære tilbageskridt med hensyn til forpligtelser eller projekter af lavere kvalitet, men opretholde det overordnede ambitionsniveau og effektiviteten ved brugen af offentlige midler;

39. er bekymret over Kommissionens ujævne vurdering af de nationale genopretnings- og resiliensplaner, som har ført til forskelsbehandling i anvendelsen af forordningen; er endvidere bekymret over de ujævne og forskellige definitioner på milepæle og mål mellem de nationale planer, som Revisionsretten gentagne gange har gjort opmærksom på;

40. fremhæver, at varigheden af Kommissionens vurdering af medlemsstaternes betalingsanmodninger varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat, og understreger behovet for større gennemsigtighed fra Kommissionens side; opfordrer indtrængende Kommissionen til at fremskynde sine vurderinger og sikre ligebehandling af medlemsstaterne; fremhæver behovet for at sikre lige vilkår i hele EU for de foranstaltninger og indikatorer, der anvendes til at vurdere alle projekter under faciliteten;

41. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at øge deres indsats for at afhjælpe administrative flaskehalse og tilvejebringe tilstrækkelig administrativ kapacitet til at fremskynde gennemførelsen af faciliteten i lyset af fristen i 2026 og til at undgå at koncentrere facilitetsprojekter i mere udviklede regioner og hovedstæder ved at gøre det muligt at kanalisere facilitetsmidler til projekter i de mest udsatte regioner og dermed opfylde facilitetens mål om at styrke EU's sociale, territoriale og økonomiske samhørighed; understreger betydningen af en retfærdig regional fordeling, samtidig med at det sikres, at facilitetsmidler tildeles på grundlag af de økonomiske virkninger, gennemførligheden og de langsigtede fordele;

42. opfordrer til en 18-måneders forlængelse af modne facilitetsprojekter gennem en ændring af forordningen ved fælles beslutningstagning, hvis det er nødvendigt; understreger, at den planlagte udvidelse af projekter vil blive gennemført af Kommissionen på grundlag af objektive, klare og rimelige benchmarks; glæder sig over muligheden for, at der etableres et målrettet og resultatbaseret prioriterings- og overførselssystem efter fristen i 2026, som skal gøre det muligt at færdiggøre igangværende projekter gennem andre finansieringsordninger, herunder Den Europæiske Investeringsfond og en eventuel ny EU-fond for konkurrenceevne; opfordrer Kommissionen til at fremlægge en strategi til at imødekomme den enorme efterspørgsel på offentlige investeringer efter 2026, men uden at det sker på bekostning af budgetmidler til andre kritiske formål;

43. opfordrer til en evaluering af, hvordan denne ramme kan muliggøre målrettede investeringer i EU's forsyningskæder strategiske lagre og innovation på forsvarsområdet, således at der sker en tilpasning til EU's sikkerhedsmål bredt set;

44. er bekymret over, at nogle medlemsstater kan vælge at give afkald på dele af eller hele beløb, der er forbundet med deres sidste betalingsanmodning, og dermed undgå opfyldelsen af de sidste milepæle og mål;

Gennemsigtighed, overvågning og kontrol

45. noterer sig, at Kommissionen havde planlagt at foretage 112 revisioner inden for rammen af faciliteten i alle medlemsstater i 2024; minder Kommissionen om dens forpligtelse i henhold til artikel 24, stk. 9, i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten til at inddrive midler i tilfælde af ukorrekte udbetalinger eller ophævelse af foranstaltninger;

46. bemærker, at Kommissionen anvender sine egne metoder til at beregne delvise betalinger og suspensioner af midler; beklager, at disse metoder først blev udviklet, to år efter at gennemførelsen af faciliteten var begyndt, og uden høring af Parlamentet;

47. glæder sig over Revisionsrettens omfattende arbejde vedrørende faciliteten og anser det for vigtigt at foretage en grundig vurdering af dens konklusioner, navnlig om at milepæle og mål ofte er temmelig vage og output-orienterede og derfor ikke egnede til at måle resultater og virkninger, og dens konklusioner vedrørende risikoen for dobbeltfinansiering som følge af overlapninger med andre politikker; bemærker, at Kommissionen har accepteret mange af Revisionsrettens anbefalinger, men ikke alle; understreger, at svagheder i den finansielle kontrol, som fremhævet af Revisionsretten, hurtigst muligt skal afhjælpes for at forhindre dobbeltfinansiering, omkostningsineffektivitet og misbrug af EU-midler; opfordrer til øget gennemsigtighed og til fuld hensyntagen til Revisionsrettens anbefalinger, uden at der tilføjes unødvendige administrative byrder;

48. bemærker, at Revisionsretten mener, at faciliteten fokuserer mere på gennemførelsesfremskridt end på resultater, navnlig fordi de foranstaltninger, der finansieres gennem faciliteten, har fokus på output snarere end resultater, varierer for så vidt angår ambitionsniveau, somme tider mangler klarhed og ikke altid omfatter væsentlige gennemførelsesfaser for en foranstaltning, herunder dens afslutning;

49. bemærker, at Revisionsrettens revisioner afslørede flere tilfælde, hvor finansieringen var blevet udbetalt, men uden at kravene vedrørende milepæle og mål i tilstrækkelig grad var blevet opfyldt; bemærker, at Kommissionens rammer for vurdering af »opfyldelse på tilfredsstillende vis« af de relevante milepæle og mål indeholder skønsmæssige elementer såsom »minimal afvigelse fra et krav« eller »forholdsmæssige forsinkelser«, og at metoden til fastsættelse af delvis betaling ikke giver en forklaring på de værdier, der er valgt som koefficienter, således at dette er åbent for forskellige fortolkninger; anmoder Kommissionen om at give Parlamentet yderligere præciseringer;

50. fastholder, at foranstaltninger, der allerede er medtaget i andre nationale planer, der modtager EU-finansiering (f.eks. samhørighed, landbrug osv.), som hovedregel ikke bør medtages i de nationale planer, selv om de ikke medfører nogen omkostninger, da en sådan inkludering ville rejse tvivl om merværdien af faciliteten; opfordrer indtrængende Kommissionen til fortsat at være årvågen og proaktiv med hensyn til at indkredse alle potentielle tilfælde af dobbeltfinansiering, navnlig med hensyn til de forskellige gennemførelsesmodeller for faciliteten og andre EU-finansieringsinstrumenter;

51. finder det beklageligt, at der mangler et egentligt revisionsforløb for faciliteten og er en vedvarende mangel på gennemsigtighed på trods af det halvårlige rapporteringskrav for medlemsstaterne om de 100 største endelige støttemodtagere, som blev indført i REPowerEU på Parlamentets anmodning; beklager forsinkelserne i nogle medlemsstaters rapportering og den begrænsede informationsværdi af de indsendte oplysninger, som i sidste ende forhindrer Kommissionen eller Revisionsretten i at foretage overholdelseskontrol; gentager sin opfordring til, at listerne over de største endelige støttemodtagere ajourføres regelmæssigt og offentliggøres på facilitetsmåltavlen, og til at inkludere information om de involverede økonomiske aktører, herunder kontrahenter og underleverandører og deres reelle ejere, og ikke blot ministerier eller andre statslige organer eller statsejede virksomheder; beklager endvidere, at den nuværende definition af »endelig modtager« er åben for forskellige fortolkninger, hvilket resulterer i forskellige endelige modtagere for samme foranstaltninger blandt medlemsstaterne; opfordrer i den forbindelse Kommissionen til at bibringe en fælles forståelse af, hvad der udgør en »endelig modtager«, således at dette begreb kan anvendes konsekvent;

52. er bekymret over vedvarende svagheder i de nationale rapporterings- og kontrolmekanismer, som til dels skyldes absorptionspres, der påvirker kapaciteten til at opdage ikke-støtteberettigede udgifter, og til dels kompleksiteten af revisions- og kontrolprocedurerne, som skabte usikkerhed i medlemsstaterne og en overbelastning som følge af de administrative procedurer; opfordrer derfor Kommissionen til at give sikkerhed for, at medlemsstaternes kontrolsystemer fungerer hensigtsmæssigt, og til at kontrollere, at de facilitetsfinancierede investeringsprojekter er i overensstemmelse med EU-reglerne og de nationale regler; opfordrer til en reduktion af betalinger, og, hvor det er relevant, inddrivelse af beløb i overensstemmelse med artikel 22 i forordningen, hvis der fortsat er svagheder i de

nationale kontrolsystemer; beklager, at man er afhængig af manuel krydskontrol og egenerklæringer fra modtagere af EU-midler i mangel af interoperable IT-værktøjer og harmoniserede standarder, til trods for at der findes redskaber såsom Early Detection and Exclusion System og ARACHNE, som det imidlertid p.t. ikke er obligatorisk at benytte, således at der er risiko for dobbelt indberetning; minder i den forbindelse om medlemsstaternes modvilje mod rettidigt at gøre fremskridt med de relevante IT-værktøjer;

53. er enig med Revisionsretten i, at modellen med finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger, ikke udelukker indberetning af faktiske omkostninger; bemærker, at et klart overblik over omkostninger også letter arbejdet udført af kontrol- og tilsynsorganer såsom EPPO og OLAF og således muliggør øget offentlig kontrol;

54. gentager, at facilitetsresultattavlen udøver en vigtig funktion i at give borgerne oplysninger om de overordnede fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de nationale planer; understreger betydningen af resultattavlen med hensyn til at styrke gennemsigtigheden og opfordrer Kommissionen til at øge gennemsigtigheden og datavisualiseringen i resultattavlen;

55. minder om, at rapporteringen om fremskridt i gennemførelsen på resultattavlen er baseret på informationer, som medlemsstaterne indsender halvårligt;

56. fremhæver den vigtige rolle, som EPPO og OLAF spiller med hensyn til at beskytte EU's finansielle interesser; glæder sig over, at EPPO's undersøgelser af svig og korruption i tilknytning til faciliteten har ført til adskillige anholdelser, tiltaler og beslaglæggelser af facilitetsmidler; minder om, at EPPO behandlede 307 verserende sager vedrørende faciliteten i 2024, hvilket svarer til ca. 17 % af alle undersøgelser af svig i forbindelse med udgifter, og som forårsagede økonomiske skader på EU's finansielle interesser til et beløb af 2,8 mia. EUR; forventer, at antallet af undersøgelser stiger, efterhånden som gennemførelsen af faciliteten skrider frem; opfordrer Kommissionen til at undersøge medlemsstaternes forvaltningserklæringer med hensyn til deres indberetning af afsløret svig og de afhjælpende foranstaltninger, der er truffet;

Europa-Parlamentets rolle

57. gentager, at Parlamentet spiller en vigtig rolle med hensyn til at kontrollere og overvåge gennemførelsen af faciliteten og holde Kommissionen ansvarlig; fremhæver de input, som Parlamentet er kommet med via forskellige kanaler, navnlig gennem forskellige plenardebatter, parlamentariske beslutninger, møder hver anden måned som led i dialogen om genopretning og resiliens med de ansvarlige kommissærer, over 30 møder i den stående arbejdsgruppe om kontrol med faciliteten, talrige parlamentariske forespørgsler, den årlige dechargeprocedure for Kommissionens budget og den regelmæssige informationsstrøm og ad hoc-anmodninger om oplysninger fra Kommissionen; beklager, at modellen med at anvende milepæle og mål til at udløse udbetalinger ikke var ledsaget af passende budgetkontrolmekanismer, hvilket resulterede i en mindsket rolle for Parlamentet sammenlignet med den kontrol, det fører med udgifterne under FFR;

58. minder om Parlamentets rettigheder som fastsat i artikel 25 i facilitetsforordningen, navnlig retten til at modtage oplysninger fra Kommissionen, samtidig med at de sendes til Rådet eller et af dets forberedende organer i forbindelse med forordningen eller gennemførelsen heraf, samt en oversigt over dets foreløbige resultater vedrørende tilfredsstillende opfyldelse af de relevante milepæle og mål i de nationale planer; tilskynder til at dele relevante resultater af drøftelser i Rådets forberedende organer med de kompetente parlamentariske udvalg;

59. minder endvidere om Parlamentets kompetente udvalgs ret til at opfordre Kommissionen til at fremlægge oplysninger om status for vurderingen af de nationale planer i forbindelse med facilitetsmøderne;

60. beklager, at Parlamentet ikke spiller nogen rolle i udformningen af de nationale planer og ikke høres om betalingsanmodninger; kritiserer endvidere, at Parlamentet ikke har fået forelagt et klart og sporbart overblik over den reelle gennemførelsesstatus for projekter og betalinger; forventer at blive informeret om konteksten for revisioner af de nationale planer, så det kan foretage sin egen vurdering af revisionerne og samtidig anvende nøgleresultatindikatorer til evaluering af merværdien af disse revisioner;

Inddragelse af berørte parter

61. beklager den utilstrækkelige inddragelse af lokale og regionale myndigheder, civilsamfundsorganisationer, arbejdsmarkedets parter, nationale parlamenter og andre relevante interessenter i udformningen, revisionen og gennemførelsen af de nationale genopretnings- og resiliensplaner, hvilket fører til dårligere politiske resultater samt begrænset ejerskab; beklager, at nogle medlemsstater i forbindelse med udformningen og gennemførelsen af deres nationale planer klart har favoriseret visse lokale og regionale myndigheder eller interessenter på andres bekostning; minder om, at deltagelsen af de lokale, regionale og nationale myndigheder og de myndigheder, der er ansvarlige for at udvikle disse politikker, er afgørende for facilitetens succes, jf. artikel 28 i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten; minder om, at Parlamentet er gået ind for en bindende bestemmelse i faciliteten om at etablere en dialog på flere niveauer for at inddrage relevante interessenter og drøfte udarbejdelsen og gennemførelsen af de nationale planer med dem inden for rammerne af et afklaret høringsforløb; opfordrer derfor til størst mulig inddragelse af interessenter i gennemførelsen af de nationale planer i overensstemmelse med de nationale retlige rammer og baseret på klare og gennemsigtige principper;

62. gentager nødvendigheden af et regelmæssigt samspil mellem de nationale koordinerende myndigheder og de nationale interessenter, der er involveret i overvågningen af gennemførelsen af de nationale planer i overensstemmelse med princippet om gennemsigtighed og ansvarlighed; understreger, at der er behov for mere regelmæssig og offentlig kommunikation fra de nationale koordinerende myndigheders side for at sikre, at ajourførte oplysninger om fremskridt i gennemførelsen af de nationale planer gøres tilgængelige;

63. understreger, at beslutninger bør træffes på det mest hensigtsmæssige niveau; er overbevist om, at anvendelsen af partnerskabsprincippet og en større inddragelse af de lokale og regionale myndigheder vil kunne bibringe en mere effektiv gennemførelse af projekter, mindske uligheder mellem medlemsstaterne og føre til flere og mere kvalitetssikrede foranstaltninger med grænseoverskridende og multilaterale dimensioner;

64. mener, at der kan drages værdifulde lektier af faciliteten, som skal afspejles i udformningen af resultatbaserede instrumenter i den næste FFR, navnlig i lyset af EU's dagsorden for konkurrenceevne og forenkling;

Erfaringer der kan bruges i fremtiden

65. mener, at kombinationen af reformer og investeringer har vist sig at være vellykket, men at der er behov for en klarere forbindelse mellem de to; fremhæver vigtigheden af, at enhver finansiering bør være i overensstemmelse med instrumentets mål og udbetales i overensstemmelse med de fremskridt, der er gjort for at indfri disse; fastholder, at ambitionsniveauet i de nationale planer bør stå i et rimeligt forhold til tidsplanen for faciliteten for at sikre en vellykket gennemførelse heraf;

66. er overbevist om, som fremhævet i Draghirapporten, at kerneprioriteterne efter 2026 vil være at styrke EU's konkurrenceevne, dekarbonisere EU's økonomi og gøre den mere kredsløbsorienteret og ressourceeffektiv samt at lukke kvalifikationskløften, skabe kvalitetsjob og styrke EU's innovationskapacitet; er bekymret over, at der vil opstå et betydeligt finansieringsgab, når faciliteten ophører ved udgangen af 2026, navnlig for offentlige investeringer i fælles europæiske prioriteter, eftersom de finansielle ressourcer fra de nationale budgetter varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat; fremhæver behovet for at bruge erfaringerne fra faciliteten for bedre at udnytte offentlige og private investeringer med henblik på at tackle finansieringsunderskuddet i europæiske mål og omstillinger, som i Draghirapporten anslås til mere end 800 mia. EUR årligt, og samtidig sikre kontinuiteten af investeringer i fælles europæiske mål;

67. glæder sig over den øgede anvendelse af finansielle instrumenter, der er tilvejebragt takket være muligheden for at kanalisere midler fra faciliteten til medlemsstaternes InvestEU-segment;

68. opfordrer indtrængende Kommissionen til at anvende de indhøstede erfaringer og Revisionsrettens bemærkninger og til at sikre, at fremtidige resultatbaserede instrumenter er velmålrettede og i overensstemmelse med målet om at finansiere europæiske offentlige goder og prioritere håndteringen af klart definerede strategiske udfordringer, økonomisk bæredygtighed og konkurrenceevne; opfordrer til, at det sikres, at alle fremtidige instrumenter er udformet til at måle ikke blot input eller kortsigtede output og fremskridt, men også resultater i form af langsigtede virkninger understøttet af resultater;

69. bemærker, at det ifølge Revisionsretten er afgørende, at fremtidige resultatbaserede instrumenter ikke udformes og gennemføres på en måde, der svækker ansvarlighed, og navnlig at medlemsstaterne før gennemførelsens påbegyndelse har indført, og Kommissionen efterprøvet, passende kontrolsystemer; bemærker, at der med dette for øje vil skulle fastsættes minimumskrav vedrørende medlemsstaternes kontrol og Kommissionens efterprøvelse;

70. opfordrer Kommissionen til at foretage en uafhængig evaluering og aflægge rapport om facilitetens indvirkning på private investeringer på samlet EU-plan, navnlig om dens potentielle fortrængningseffekt på private investeringer og deres bestemmende faktorer; opfordrer endvidere Kommissionen til at udarbejde objektive og klare analyser af, hvordan gennemførelsen af reformer og investeringer inden for rammerne af de nationale planer påvirker økonomierne i de enkelte medlemsstater, navnlig med hensyn til vækst i BNP, konkurrenceevne og fattigdom; opfordrer indtrængende Kommissionen til at tage erfaringerne fra disse målinger og Revisionsrettens bemærkninger om gennemførelsen af faciliteten i betragtning i udarbejdelsen af forslag til næste programmeringsperiode;

71. understreger, at alle EU-finansierede investeringer og reformer bør koordineres og hænge sammen med den strategiske planlægning på nationalt plan og bør fokusere på projekter med en klar europæisk merværdi; understreger behovet for et udgiftsmål for grænseoverskridende investeringer og investeringer i flere lande; opfordrer Kommissionen til at udvikle en troværdig metode til at vurdere den grænseoverskridende dimension af EU-finansierede projekter;

72. fremhæver, at meningsfuld social og territorial dialog med en høj grad af inddragelse af lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsorganisationer og nationale parlamenter inden for de nationale retlige rammer er afgørende for at skabe et nationalt ejerskab, en vellykket gennemførelse og demokratisk ansvarlighed vedrørende projekterne; udtrykker bekymring over den utilstrækkelige inddragelse af interessenter i gennemførelsen af og tilsynet med facilitetsfinansierede initiativer; understreger navnlig, at regioner og kommuner ikke blot må være passive genstande for beslutninger, men bør have mulighed for at få indflydelse på reformer og investeringer, der vil betyde store ændringer af deres territorier;

73. mener, at det er vigtigt at vedtage differentierede strategier, der anerkender de forskellige regioners kulturelle mangfoldighed og styrker deres økonomiske og sociale samhørighed, og ikke anlægge en ensartet tilgang eller »vidundermiddel«-tilgang, der kan være til skade for de mindre udviklede regioner; opfordrer til, at interessentdialoger styrkes og anvendes mere omhyggeligt, da de kan give inspiration til fremtidige initiativer og mekanismer i EU og dets medlemsstater;

74. understreger kravet i facilitetsforordningen om, at der offentligt skiltes med kilder til finansiering af projekter, der finansieres af EU, for at sikre tilslutning fra europæiske borgere;

75. fremhæver betydningen af dialogerne om genopretning og resiliens for at sikre større gennemsigtighed og ansvarlighed, som er afgørende for en optimal gennemførelse af faciliteten;

76. gentager, at der er behov for en yderligere indsats for at forbedre gennemsigtigheden og sporbarheden af anvendelsen af EU-midler; understreger behovet for at sikre, at data, der er relevante for resultatmåling, er tilgængelige, og at oplysninger om resultater præsenteres på en bedre og mere gennemsigtig måde; understreger, at feedbackmekanismen mellem resultatoplysninger og programudformning eller -tilpasning bør styrkes;

77. mener, at bedre uddannelse og kapacitetsopbygning på tværs af alle involverede regioner og myndigheder, navnlig på nationalt plan, kunne have fremskyndet gennemførelsen af faciliteten og gjort det muligt for gennemførelsesmyndighederne bedre at tilpasse sig facilitetens resultatbaserede karakter; mener, at Kommissionen kunne have bistået medlemsstaterne mere i planlægningsfasen og givet gennemførelsesvejledning tidligere, navnlig med henblik på at styrke deres revisions- og kontrolsystemer og facilitetens grænseoverskridende dimension;

78. fremhæver vigtigheden af at mindske risikoen for dobbeltfinansiering; foreslår, at der indføres et integreret og interoperabelt IT- og dataminingsystem og udarbejdes klare standarder for datasæt, der skal anvendes på tværs af medlemsstaterne, med henblik på at muliggøre omfattende og automatiseret sporing af udgifter; efterlyser forbedrede koordineringsmekanismer, der klart afgrænser ansvarsområderne mellem de organer, der beskæftiger sig med gennemførelsen af EU- og nationale programmer, samtidig med at unødvendig bureaukratisk kompleksitet undgås, og der sikres en effektiv tildeling af midler; tilskynder til integration af avancerede dataanalyseværktøjer og AI-værktøjer for at forbedre resultatsporing, evaluering og rapportering for at lette den manuelle arbejdsbyrde og strømline rapporteringsprocesserne; understreger, at sådanne fremskridt kun kan ske, hvis der også er operationel støtte til digitalisering af forvaltningerne;

79. opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at enhver form for EU-finansiering, der enten ikke er knyttet til omkostninger eller ikke er resultatbaseret, er i overensstemmelse med EU's og de nationale regler, hvilket i sidste ende beskytter EU's økonomiske interesser; gentager, at Kommissionen og medlemsstaterne er ansvarlige med hensyn til at sikre EU-finansieringens lovlighed og formelle rigtighed samt overholdelse af principperne om forsvarlig økonomisk forvaltning;

80. mener, at Parlamentets rolle i overvågningen af faciliteten bør styrkes yderligere;

81. opfordrer til, at fremtidige resultatbaserede instrumenter skal have ét enkelt revisionsforløb til sporing af bidrag over budgettet til de finansierede projekter; understreger behovet for revision på projektniveau for at afbøde risici vedrørende offentligt omdømme og til at gøre det nemmere at inddrive midler, såfremt tiltagene annulleres; understreger behovet for at mindske administrative flaskehalse og byrder;

82. opfordrer indtrængende til, at eventuelle fremtidige resultatbaserede programmer bør skabe klarere forbindelser mellem milepæle og mål og de faktiske projekter, der gennemføres; understreger, at der bør gå mindre tid fra opfyldelsen af en milepæl til gennemførelsen af projektet;

83. gentager sin opfordring til en åben platform, der indeholder data om alle projekter, endelige støttemodtagere og den regionale fordeling af midler og på den måde letter revision og demokratisk kontrol;

84. understreger, at eventuelle fremtidige beslutninger om EU's låntagning bør respektere budgettets enhed og Parlamentets rolle som en del af budgetmyndigheden; henleder opmærksomheden på risikoen for omkostningsoverskridelser i forbindelse med tilbagebetaling af gæld, bl.a. som følge af svingende rentesatser; anser det for vigtigt fra starten at sikre, at der er tilstrækkelige midler til rådighed til at dække disse omkostninger, uden at det går ud over andre programmer eller politiske prioriteter;

85. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til nøje at vurdere og lære af instrumenter og værktøjer såsom faciliteten med henblik på at maksimere effektiviteten og virkningen af EU's finansiering, investeringer og reformer, strømline de politiske mål, forbedre samarbejdet mellem institutionerne og interessenterne på nationalt og europæisk plan og øge det nationale ejerskab;

86. noterer sig Kommissionens erklærede hensigt om at trække på erfaringerne fra faciliteten, når den udformer sine forslag til EU's finansieringsprogrammer for perioden efter 2027, som skal foreligge senere i år; anerkender, at den uafhængige efterfølgende evaluering vil komme for sent til at kunne inddrages i processen frem til den næste programmeringsperiode, men forventer, at Kommissionen og de lovgivende parter tager behørigt hensyn til erfaringerne fra faciliteten og til anbefalingerne fra relevante interessenter, navnlig de lokale og regionale myndigheder, civilsamfundsorganisationer og arbejdsmarkedets parter; mener, at der som led i EU's planer for fremtidig økonomisk modstandsdygtighed også er behov for at fremskaffe yderligere private investeringer, at styrke kapitalmarkederne og sikre, at de offentlige udgifter fortsat er finanspolitisk ansvarlige og strategisk målrettede mod at gøre EU mere modstandsdygtigt og uafhængigt i forhold til den stadig mere konfliktprægede geopolitiske situation;

°
° °

87. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.